

COLUMN – Zaterdag Live 31 maart 2018 - Columnist: Henny van der Most

Gedwongen verhuizen

We sjuuwen wat af met onze oudjes. Na de veranderingen in 2015 in de WLZ mogen er minder ouderen gebruik maken van wonen in een zorginstelling en moeten zorgorganisaties inkrimpen. Als gevolg daarvan is het voor een zorginstelling niet altijd mogelijk om de vaste kosten te blijven voldoen. Dan kan het zijn, dat een afdeling, een gebouw of zelfs een heel verzorgingshuis moet sluiten of dat er een nieuw pand gebouwd wordt dat beter is afgestemd op de nieuwe situatie. De bewoners zijn in die gevallen gedwongen om te verhuizen. Ook renovatie van oudere gebouwen kan leiden tot gedwongen verhuizingen van ouderen.

Een gedwongen verhuizing kan diep ingrijpen in het leven van een oudere. Het gaat gepaard met het verlies van een huis, financiële lasten en verstoring van sociale netwerken. De bewoners moeten hun 'thuis' verlaten en sociale contacten in hun vertrouwde woonomgeving worden verbroken. Dit verklaart waarom een gedwongen verhuizing psychische consequenties kan hebben.

Een gedwongen verhuizing heeft ook sociale gevolgen. Het kan diep in het sociale netwerk van een gedwongen verhuisde grijpen. Hechte contacten met buurtgenoten worden verbroken en men verhuist naar buurten waar anderen normen en waarden bestaan. Hun buurtgebonden sociale kapitaal verdwijnt, de alledaagse en terloopse interacties, wederkerigheid, gedeelde normen en vertrouwen tussen buurtbewoners, die elkaar buiten de buurt niet treffen, zijn in één klap weg. Soms is het tijdelijk en gaan de ouderen terug naar hun oude vertrouwde plekje maar vaak is het een definitieve verplaatsing. Aan de ouderen wordt niets gevraagd, ze moeten genoegen nemen met de regelingen die aangeboden worden en hopen dat die voldoende en gelijkwaardig zijn aan hetgeen ze achter laten. En ze laten wat achter: het toch al beperkte sociale netwerk bijvoorbeeld. Na de verhuizing nieuwe gezichten om je heen waar je weer aan moet wennen, mee kennismaken en leren vertrouwen. Een andere omgeving, andere normen en waarden en wederzijdse onbekendheid met elkaar kunnen diep ingrijpen in het leven van een oudere. Verwarring, verdriet en 'ontheemdheid' slaan toe en je moet er maar mee leren leven.

Andere zorg, aanvullende zorg en een andere dagbesteding: ga er maar eens aanstaan met je 80+ jaren. Als er dan ook nog onduidelijkheid is over of en wanneer je terug mag naar je eigen vertrouwde stekje is het drama compleet en juist deze onzekere factor waar de bewoners in Woon en-Zorgcentrum Rivierenbuurt mee te maken krijgen is een schande voor hoe wij omgaan met ouderen. Bij dergelijke ingrijpende maatregelen als een gedwongen verhuizing buiten je eigen vertrouwde buurt hoort op zijn minst zekerheid. De zekerheid of en wanneer je terug mag naar je eigen stekkie of de zekerheid dat je je in de nieuwe omgeving kunt gaan settelen. Niet een tussenvorm waarbij ouderen maanden of jaren? In onzekerheid zitten

'Oude bomen ga je niet verplaatsen' en als het toch moet dan zorg je voor een zekere plek waar ze veilig kunnen her-wortelen'.